

5775 Chanoeka - Meer dan Traditie

Op Chanoeka steken we kaarsjes aan, iedere avond één meer - ik vertel u niets nieuws. Maar ik neem u mee naar een discussie tussen twee grote leerhuizen slechts enkele decennia na de Chanoeka-episode: Beth Sjammai en Beth Hillel.

Beide leefden in een tijd dat de tradities rond Chanoeka nog niet zo verankerd waren in ons volk. En terwijl de een, Beth Hillel, iedere dag een kaarsje meer aansteekt, heeft de ander, Beth Sjammai een andere mening: hij begint bij acht lichtjes en eindigt met één.

De reden voor die manier van aansteken is de vergelijking met de 'ossen van Soekot'. Op Soekot werden iedere dag extra offers gebracht, op de eerste dag 13, op de tweede dag 12 en op de laatste dag 7. Beth Sjammai ziet hierin een reden om ook de Chanoekia aldus aan te steken. Maar wat heeft het één met het ander te maken?

De Grieken zagen in het verminderen van het aantal ossen een symboliek van het afnemen van de kracht van de niet-joodse volkeren. Zij hadden terecht begrepen dat die ossen de 70 volkeren vertegenwoordigen maar in plaats van te waarderen dat wij de offers ten behoeve van de wereldbevolking brengen, zagen ze er een gevaar in - niet de laatste keer dat we verkeerd begrepen werden in onze geschiedenis, helaas - en daarom verboden zij die offers.

Daarmee werd de lijst van anti-joodse maatregelen van de Grieken alleen maar langer. Zo verboden zij reeds de besnijdenis, het uitroepen van de nieuwe maan, het houden van de Sjabbat enz.

Na de oorlog van de Makabim vielen al deze maatregelen weg. In de viering van Chanoeka hebben onze Chachamim echter verschillende van die Griekse sancties willen herdenken.

Er wordt opgemerkt dat tijdens Chanoeka er altijd zowel een Sjabbat als een Rosj Chodesj valt. En op de beroemde vraag waarom Chanoeka eigenlijk 8 dagen duurt, aangezien het wonder slechts 7 dagen duurde, antwoordt iemand: om met die achtste dag het verbod op de besnijdenis te herinneren.

Vandaar dat Beth Sjammai dan ook plaats wilde maken voor de herdenking van het verbod op de ossen van Soekot.

Tijdens Chanoeka vieren we dat er anti-joodse maatregelen waren en dat die nu, liefst samen met diegene die ze afkondigde, weg zijn, geannuleerd. Dit is iets wat in iedere generatie kan gebeuren, denk maar een de sjechietta.

Laten wij tijdens Chanoeka onze dankbaarheid aan Hasjeem uitspreken dat wij in onze tijd geen of weinig anti-joodse regels kennen in onze omgeving en aan Hasjeem vragen dit zo te houden.